

Sygn. akt III AUa 302/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 października 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSA Irena Goik (spr.)
Sędziowie	SSA Marek Żurecki SSA Jolanta Pietrzak
Protokolant	Beata Gandyk

po rozpoznaniu w dniu 18 października 2012r. w Katowicach

sprawy z odwołania C. K. (C. K.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o prawo do nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego

na skutek apelacji ubezpieczonego C. K.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w Katowicach

z dnia 22 listopada 2011r. sygn. akt XI U 1267/11

oddala apelację.

/-/ SSA J.Pietrzak/-/ SSA I.Goik/-/ SSA M.Żurecki

Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygn. akt III AUa 302/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 4 kwietnia 2011 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. odmówił ubezpieczonemu C. K. w oparciu

o przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2009 roku Nr 153 poz. 1227 ze zm.) oraz ustawy z dnia 22 maja 2009 roku o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych (Dz. U. z 23 czerwca 2009 roku Nr 97 poz. 800) prawa do nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego.

Uzasadniając zajęte w niniejszej sprawie stanowisko, organ rentowy podniósł, iż nie przyznał ubezpieczonemu C. K. prawa do spornego świadczenia albowiem nie udowodnił on okresu pracy w jednostkach o których mowa w art. 2 pkt 1 ustawy z dnia 22 maja 2009 o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych (Dz. U. z 23 czerwca 2009 roku Nr 97 poz. 800) wynoszącego 20 lat, nie pozostawał w stosunku pracy na stanowisku nauczyciela przed zgłoszeniem wniosku o świadczenie. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazał, iż jeżeli po ustaniu stosunku pracy, a przed zgłoszeniem wniosku o świadczenie kompensacyjne nauczyciel podjął inne zatrudnienie lub działalność, nie ma prawa do świadczenia kompensacyjnego.

Odwołanie od przedstawionej decyzji wniósł ubezpieczony podnosząc, iż od 1995 roku do chwili obecnej jest dyrektorem niepublicznej szkoły.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie podtrzymując stanowisko wyrażone w zaskarżonej decyzji.

Wyrokiem z dnia 22 listopada 2011 roku sygn. akt XI U 1267/11 Sąd Okręgowy w Katowicach - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych XI Wydział Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie ubezpieczonego.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że ubezpieczony w charakterze nauczyciela techniki oraz instruktora tenisa stołowego pracował w okresie od 1 września 1983 roku do 31 sierpnia 1997 roku. Z dokonanych przez Sąd Okręgowy ustaleń wynika i ta okoliczność, iż ubezpieczony w tym czasie przez 12 lat, 5 miesięcy i 1 dzień zatrudniony był w wymiarze 1/2 obowiązkowego wymiaru zajęć (okres od 1 września 1983 roku do 31 stycznia 1996 roku). Jak ustalił Sąd równocześnie od 1995 roku do nadal ubezpieczony jest współwłaścicielem i dyrektorem Niepublicznego Policealnego Studium (...) w S., mającego uprawnienia szkoły publicznej. C. K. nie jest zatrudniony we wskazanej Szkole na podstawie umowy o pracę, a w konsekwencji nie może rozwiązać z nią stosunku pracy.

Z ustaleń Sądu Okręgowego wynika, że ogólny staż pracy ubezpieczonego C. K. wynosi aktualnie 19 lat, 3 miesiące i 4 dni.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd pierwszej instancji uznał, że odwołanie ubezpieczonego nie zasługuje na uwzględnienie.

Powołując się na treść art. 3 i 4 ust. 1 cyt. wyżej ustawy o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych Sąd I instancji stwierdził, iż wobec brzmienia powołanych przepisów nie istnieje możliwość doliczenia do stażu pracy nauczycielskiej okresu prowadzenia niepublicznej szkoły na prawach szkoły publicznej o co w toku postępowania wnosił ubezpieczony C. K..

Zdaniem Sądu pierwszej instancji z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, że ubezpieczony nie legitymuje się wymaganym okresem składkowym i nieskładkowym wskazanym w art. 4 ust. 1 pkt 2 wskazanej ustawy z dnia 22 maja 2009 o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych (Dz. U. z 23 czerwca 2009 roku Nr 97 poz. 800) w chwili zgłoszenia wniosku o świadczenie nie pozostawał w stosunku pracy jako nauczyciel w jednostkach wymienionych w art. 2 ust. 1 ustawy i nie spełnił przesłanki z art. 4 ust. 1 pkt 3 cytowanej ustawy.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji.

Apelację od wskazanego rozstrzygnięcia wniósł ubezpieczony.

Wnoszący środek odwoławczy zaskarżył opisany wyrok w całości zarzucając naruszenie art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2009 roku o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych (Dz. U. z 2009 roku Nr 97 poz. 800) poprzez uznanie, że: warunkiem nabycia prawa do świadczenia kompensacyjnego jest zatrudnienie na podstawie stosunku pracy przed złożeniem wniosku o świadczenie, warunkiem nabycia prawa do świadczenia kompensacyjnego jest

rozwiązanie stosunku pracy przed złożeniem wniosku o świadczenie, w chwili zgłoszenia wniosku o świadczenie ubezpieczony nie pozostawał w stosunku pracy jako nauczyciel w jednostkach wymienionych w art. 2 pkt 1 wskazanej ustawy. Nadto skarżący zarzucił naruszenie

art. 32 ust. 1 Konstytucji poprzez nierówne traktowanie w zakresie warunków, jakie musi spełnić celem uzyskania świadczenia kompensacyjnego na podstawie odrębnej ustawy. Apelujący zarzucił również oparcie rozstrzygnięcia na art. 4 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 22 maja 2009 roku o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych (Dz. U. z 2009 roku Nr 97 poz. 800), który jest sprzeczny z Konstytucją.

Wskazując na powyższe zarzuty, skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy poprzez przyznanie prawa do emerytury ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Przede wszystkim zaś wniósł o bezpośrednie zastosowanie w przedmiotowej sprawie Konstytucji, szczegółowo uzasadniając zajęte stanowisko.

Apelujący argumentował, że prowadzenie szkoły nie stanowi prowadzenia działalności gospodarczej i do podmiotów prowadzących szkołę nie ma zastosowania ustawa Prawo działalności gospodarczej oraz ustawa o swobodzie działalności gospodarczej, która zastąpiła poprzednią ustawę prawo działalności gospodarczej. Zdaniem skarżącego kierowanie przez niego przedsiębiorstwem, które prowadzi szkoły niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych należy potraktować jako normalne wykonywanie pracy w wymiarze co najmniej 1/2 obowiązkowego wymiaru zajęć. Ubezpieczony wskazywał, iż wykonuje pracę dyrektora szkół posiadając ku temu odpowiednie przygotowanie merytoryczne oraz pedagogiczne. Nadto podniósł, że w chwili zakładania szkoły, aby zostać jej dyrektorem musiał być nauczycielem

z odpowiednim przygotowaniem i wówczas spełniał wymagania.

Apelujący zaakcentował i tę okoliczność, iż w swojej pracy jest przede wszystkim nauczycielem, a dopiero potem dyrektorem. Zdaniem skarżącego pracę swoją wykonuje na cały etat a więc 15 lat 2 m-ce i 27 dni + 13 lat do nadal prowadzenie działalności gospodarczej = ponad 28 lat. W ocenie wnoszącego apelację przyznanie świadczenia kompensacyjnego nie jest uzależnione od wykonywania pracy na podstawie stosunku pracy bezpośrednio przed wystąpieniem o świadczenie,

a zależne jest tylko od rozwiązania stosunku pracy, co w przypadku ubezpieczonego nie nastąpiło. Ubezpieczony dodał, iż stosunek pracy, na podstawie którego świadczył pracę, uległ dawno rozwiązaniu. Według skarżącego założenie w 1995 roku własnych szkół, oraz stworzenie stanowisk pracy, płacenie składek ZUS spowodowało tylko ukaranie go w postaci braku możliwości uzyskania świadczenia kompensacyjnego. Apelujący podnosił również, iż obowiązujące przepisy prawa oświatowego nie określają zasad powierzania stanowiska dyrektora szkoły niepublicznej. Zdaniem wnoszącego środek odwoławczy obecne regulacje prawne pozwalają na określenie,

iż szkołą niepubliczną o uprawnieniach szkoły publicznej może kierować zarówno osoba niebędąca nauczycielem jak również osoba posiadająca kwalifikacje do zajmowania stanowiska nauczyciela. W ocenie skarżącego orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 8 września 2005 roku (PI7/4) dotyczące prawa do emerytury stwierdzającego, iż powinno ono przysługiwać wszystkim nauczycielom, można zastosować do świadczenia kompensacyjnego, gdyż jest to jedna z form zabezpieczenia społecznego.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja ubezpieczonego nie zasługuje na uwzględnienie, a co za tym idzie podlega oddaleniu.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego w Katowicach zaskarżony wyrok z dnia 22 listopada 2011 roku sygn. akt XI U 1267/11 Sądu Okręgowego w Katowicach Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych XI Wydziału Ubezpieczeń Społecznych odpowiada prawu.

W pierwszej kolejności należy zaś zauważyć, iż Sąd pierwszej instancji przeprowadził prawidłowe postępowanie dowodowe, nie naruszył przepisów prawa materialnego ani postępowania w tym art. 233 § 1 k.p.c., zaś poczynione przez niego ustalenia faktyczne Sąd Odwoławczy podziela i przyjmuje za swoje.

Odnosząc się do wniesionej apelacji trzeba w pierwszym rzędzie zauważyć, że prawo nauczycieli do wcześniejszej emerytury regulował art. 88 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 roku Karta Nauczyciela (t.j. Dz. U. z 2006 roku Nr 97 poz. 674), który wygasł z dniem 1 stycznia 2009 roku. Następnie ustawodawca wprowadził ustawę z dnia 22 maja 2009 roku o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych (Dz. U. z 23 czerwca 2009 roku Nr 97 poz. 800), której celem było wprowadzenie rozwiązania przejściowego adresowanego do nauczycieli mających stosunkowo długi staż pracy. Nie należy również zapominać, iż prawo do nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego nie zostało określone w Konstytucji i przepis art. 32 nie stanowi podstawy prawnej do jego przyznania (uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 3 lutego 2012 roku HUK 126/11 LEX 1165821).

Zdaniem Sądu II instancji przepisy ustawy z dnia 22 maja 2009 roku o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych (Dz. U. z 23 czerwca 2009 roku Nr 97 poz. 800) należy interpretować ściśle nie tracąc z pola widzenia tej okoliczności, iż mamy do czynienia ze środkami wypłacanymi z budżetu państwa.

Spór w niniejszej sprawie dotyczył zatem ustalenia czy ubezpieczony C. K. spełnia warunki do przyznania prawa do spornego świadczenia określone przede wszystkim w art. 3 wyżej cyt. ustawy.

Zgodnie z art. 3 tejże ustawy, prawo do świadczenia na warunkach i w wysokości określonych w ustawie przysługuje nauczycielom zatrudnionym w jednostkach, o których mowa w art. 2 pkt 1 ustawy.

Jak wynika z prawidłowych ustaleń Sądu I instancji, ubezpieczony jest współwłaścicielem i Dyrektorem Niepublicznego Studium (...) w S., ale nie pozostaje w zatrudnieniu w oparciu o umowę o pracę, a więc dlatego nie może rozwiązać stosunku pracy.

W ocenie Sądu II instancji ustalenie, że ubezpieczony C. K. nie spełnia tego podstawowego warunku formalnego powoduje, że Sąd Odwoławczy nie musi badać czy spełnia pozostałe przesłanki do przyznania prawa do spornego świadczenia. Stwierdzić bowiem należy, iż pominięcie przez ustawodawcę grupy osób, do której należy ubezpieczony w prawie do spornego świadczenia wynika, zdaniem Sądu Apelacyjnego, z zamierzonego działania podyktowanego potrzebą restrykcyjnego stosowania wymienionych przepisów.

Odnosząc się do pozostałych podniesionych przez ubezpieczonego zarzutów stwierdzić należy, iż nie wnoszą one do sprawy żadnych nowych okoliczności powodujących konieczność zmiany czy też uchylecia zaskarżonego wyroku, a niniejsza sprawa dotyczy prawa ubezpieczonego do świadczenia kompensacyjnego realizowanego przez przyzmat warunków określonych zwłaszcza w art. 3 ustawy z dnia 22 maja 2009 roku o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych (Dz. U. z 23 czerwca 2009 roku Nr 97 poz. 800).

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny na mocy art. 385 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

/-/ SSA J.Pietrzak/-/ SSA I.Goik/-/ SSA M.Żurecki

Sędzia Przewodniczący Sędzia

ek